

Vergaderjaar 2021–2022

29 282

Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 460

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR LANGDURIGE ZORG EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 april 2022

Op 2 februari jl. heb ik u geïnformeerd over de signalen die ik in januari 2022 ontving van het Openbaar Ministerie (OM) en de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) inzake mogelijk misbruik danwel oneigenlijk gebruik van de subsidieregeling Coronabanen in de Zorg 2021 (COZO2021). Ik schortte de verlenging van deze regeling voor 2022 op en zegde toe u zo spoedig mogelijk nader te informeren. In deze brief informeer ik u over de stand van zaken en bericht ik u over het besluit de verlenging van de regeling te hervatten. Met deze brief voldoe ik tevens aan het verzoek van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) om een stand van zakenbrief over deze problematiek vóór het commissiedebat Arbeidsmarkt in de Zorg, dat is gepland voor 11 mei aanstaande.

Acties naar aanleiding van de melding van het OM en de NLA

Ik ben in overleg getreden met het OM (verantwoordelijk voor het opsporen van strafbare feiten), de NLA (als opsporingsorganisatie voor zorgfraude) en de IGJ (als toezichthouder op de kwaliteit en veiligheid van de zorg) om zicht te krijgen op aard en omvang van misbruik en oneigenlijk gebruik en om aanknopingspunten te verzamelen voor een aangescherpte regeling voor 2022 (hierna: COZO2022).

1) Onderzoek naar aard en omvang van de individuele casussen

Ook na de rapportage van de NLA en het OM die ik u bij mijn brief van 2 februari¹ meestuurde, ontving de NLA diverse nieuwe meldingen van vermoedens van fraude met de COZO2021 van de *Financial Intelligence*

¹ Kamerstuk 28 828, nr. 130.

Unit (FIU)². Deze meldingen betreffen 22 ondernemingen die eerder nog niet in beeld waren. Tot dusver komen er in de meldingen in totaal 54 organisaties naar voren die in totaal ongeveer € 15 mln. subsidie hebben ontvangen in 2021 (bijlage)³.

De NLA en het OM benadrukken dat het op dit moment gaat om informatie uit meldingen en beperkt nader onderzoek. Indien de feiten daartoe voldoende aanleiding geven, beslist het OM of tot strafrechtelijk onderzoek wordt overgegaan. Of er daadwerkelijk sprake is van onregelmatigheden is op dit moment niet vastgesteld. Dit betekent ook dat op basis van de van het OM en de NLA ontvangen informatie, niet zonder meer door mij kan worden overgegaan tot het per omgaande terugvorderen van betaalde voorschotten.

Voor COZO2021 geldt een verantwoordingsplicht op basis waarvan de subsidie definitief wordt vastgesteld. Zorginstellingen moeten hun subsidie uiterlijk medio 2022 verantwoorden. In de verantwoordingsfase wordt nagegaan of de activiteiten – het in dienst nemen en begeleiden van mensen op een Coronabaan – conform doel en vereisten van de regeling zijn uitgevoerd. Bij aanvragen boven de € 125.000 toetst de accountant op de rechtmatige aanwending van de ontvangen subsidie. De Auditdienst Rijk (ADR) wordt verzocht om een review op accountantsverklaringen. Dit is een regulier controle-instrument. Bij aanvragen onder de € 125.000 toetst de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I) of de subsidiegelden rechtmatig zijn besteed. Indien uit de verantwoording blijkt dat ontvangen subsidie niet overeenkomstig de regeling is besteed, ga ik op dat moment over tot terugvordering van de subsidie.

Ik heb de IGJ gevraagd om vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid – het toezien op de kwaliteit en veiligheid van de zorg – de signalen nader te onderzoeken waarbij IGJ ook oordeelt over interventiemogelijkheden.

2) Formuleren van extra beheersmaatregelen

Ondanks onderzoek op basis van de signalen van het OM en de NLA, is de exacte toedracht van misbruik dan wel oneigenlijk gebruik nog niet volledig vastgesteld. Toch is er op basis van de analyse tot nu toe en het overleg met betrokken partijen voldoende inzicht in kwetsbaarheden van de COZO 2021 om verantwoord een regeling voor 2022 vorm te geven. Ik heb dan ook besloten om de verlenging van de regeling te hervatten en daarvoor op zo kort mogelijke termijn alle noodzakelijke stappen de ondernemen.

Na overleg met NLA, OM en IGJ is een set aanvullende beheersmaatregelen ontworpen. Daarmee worden misbruikrisico's verkleind (kans) en de mogelijke financiële impact (effect) beperkt ten opzichte van de crisisregeling COZO2021. De extra beheersmaatregelen betreffen:

1. Nadere waarborgen omtrent de authenticiteit van de zorgaanbieder.
2. Eisen aan de detacheerder: deze dient lid te zijn van een brancheorganisatie en te beschikken over een kwaliteitskeurmerk.
3. Bevoorschotting en verantwoording achteraf wordt vervangen door één moment van aanvraag met bewijsvoering, vaststelling en betaling.
4. 100%-controle vervangt steekproef: DUS-I controleert alle aanvragen onder de € 125.000, in plaats van een reguliere steekproefsgewijze

² De FIU-Nederland is volgens de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme aangewezen als enige dienst in Nederland bij welke meldplichtige instellingen (bijvoorbeeld banken) ongebruikelijke transacties dienen te melden.

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

controle zoals bij COZO2021. Boven de € 125.000 controleert de accountant. De ADR wordt gevraagd om een review op accountants-verklaringen.

5. In de regeling wordt opgenomen dat DUS-I gerechtigd is nadere stukken op te vragen en onderzoek te (laten) doen bij de aanvrager.

Subsidieregelingen zijn nooit vrij van risico's, dit geldt ook voor COZO2022. Het restrisico wordt met genoemde extra beheersmaatregelen geschat op maximaal € 1,55 mln. Hiermee wordt het risicoprofiel van de COZO2022 in lijn gebracht met het risicoprofiel van reguliere subsidieregelingen buiten de crisiscontext.

Ik ben me ervan bewust dat de administratieve lasten van de COZO2022 hoger zullen zijn dan bij de COZO2021 vanwege de extra bewijslast. Daar staat tegenover dat er sprake is van slechts één moment van aanleveren, waarbij aanvraag en vaststelling worden gecombineerd. De COZO2022 wordt voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk.

Alles overwegende acht ik het opnieuw opstarten van de COZO2022 verantwoord. Ik informeer het zorgveld over dit besluit via de website van DUS-I (www.dus-i.nl/cozo). Daarnaast ontvangen alle aanvragers van de regeling COZO2021 individueel bericht. De COZO2022 wordt nu verder uitgewerkt, het streven is om deze regeling eind juni 2022 te publiceren in de Staatscourant.

U wordt opnieuw geïnformeerd bij nieuwe ontwikkelingen in het nog lopende onderzoek naar COZO2021, de mogelijke (strafrechtelijke) stappen die hieruit volgen alsook bevindingen van het OM en de IGJ.

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,
C. Helder